

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2007-2008

7 MEI 2008

Algemene beleidsnota inzake zelfstandigen en voedselveiligheid**VERSLAG**

NAMENS DE COMMISSIE VOOR
DE SOCIALE AANGELEGENHEDEN
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER **ELSEN**

I. Inleiding

Tijdens haar vergadering van 7 mei 2008 heeft de commissie voor de Sociale Aangelegenheden mevrouw Sabine Laruelle, minister van KMO, Zelfstandigen, Landbouw en Wetenschapsbeleid, de gelegenheid gegeven om een uiteenzetting te houden over haar algemene beleidsnota inzake zelfstandigen en voedselveiligheid. Deze uiteenzetting vindt men terug in hoofdstuk II van voorliggend verslag. Vervolgens vond in de commissie een gedachtewisseling plaats over deze aangelegenheid, die wordt weergegeven in hoofdstuk III.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2007-2008

7 MAI 2008

Note de politique générale en matière d'indépendants et de sécurité alimentaire**RAPPORT**

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES AFFAIRES SOCIALES
PAR
M. **ELSEN**

I. Introduction

Au cours de sa réunion du 7 mai 2008, la commission des Affaires sociales a invité Mme Sabine Laruelle, ministre des PME, des Indépendants, de l'Agriculture et de la Politique scientifique, à commenter sa note de politique générale en ce qui concerne les indépendants et la sécurité alimentaire. Son exposé figure au chapitre II du présent rapport. La commission a ensuite consacré à cette matière un échange de vues, dont le compte rendu figure au chapitre III.

Samenstelling van de commissie / Composition de la commission :

Voorzitter / Présidente : Nahima Lanjri.**Leden / Membres :**

CD&V N-VA	Wouter Beke, Dirk Claes, Nahima Lanjri, Els Scheffhout.
MR	Jacques Brotchi, Richard Fournaux, Dominique Tilmans.
Open VLD	Jean-Jacques De Gucht, Patrik Vankrunkelsven.
Vlaams Belang	Jurgen Ceder, Nele Jansegers.
PS	Sfia Bouarfa, Christiane Vienne.
SP.A-SPIRIT	Marleen Temmerman, Myriam Vanlerberghe.
CDH	Anne Delvaux.
Écolo	Isabelle Durant.

Plaatsvervangers / Suppléants :

Sabine de Bethune, Louis Ide, Etienne Schouppe, Helga Stevens, Elke Tindemans.
Berni Collas, Christine Defraigne, Alain Destexhe, Philippe Monfils.
Margriet Hermans, Nele Lijnen, Paul Wille.
Yves Buysse, Hugo Coveliers, Karim Van Overmeire.
Joëlle Kapompolé, Philippe Mahoux, Olga Zrihen.
Bart Martens, Guy Swennen, Johan Vande Lanotte.
Marc Elsen, Jean-Paul Procureur.
Josy Dubié, Carine Russo.

II. Uiteenzetting van mevrouw Laruelle, minister van KMO, Landbouw en Wetenschapsbeleid

II.1. Het sociaal statuut voor zelfstandigen

Mevrouw Sabine Laruelle, minister van KMO, Zelfstandigen, Landbouw en Wetenschapsbeleid, hecht bijzondere aandacht aan het sociaal statuut voor zelfstandigen en in dat domein krijgt de verbetering van het pensioen een belangrijke plaats.

Na de vijf verhogingen die in de vorige zittingsperiode doorgevoerd werden, zullen de minimumpensioenen in juli 2008 nog met 2 % worden verhoogd. Het is nog altijd de bedoeling om de minimumpensioenen zo snel mogelijk gelijk te schakelen. Die verhoging van 2 % is ook van toepassing op de arbeidsongeschiktheids- en invaliditeitsuitkeringen en ook op de uitkeringen die worden toegekend aan zelfstandigen die failliet gaan.

Eveneens in het kader van de pensioenen zullen ook andere maatregelen worden toegepast, met name :

- in september 2008 zullen de pensioenen die tussen 1988 en 2002 ingegaan zijn aan de welvaart worden aangepast;

- zelfstandigen die vervroegd met pensioen gaan en een loopbaan van 43 jaar hebben, zullen niet meer met een pensioenvermindering (malus) worden bestraft;

- de grenzen van de toegelaten arbeid worden nog eens met 25 % verhoogd voor de rustpensioenen en met 2 % voor de overlevingspensioenen;

- vanaf juli 2008 wordt gestart met de geleidelijke opheffing van de solidariteitsbijdrage met bijzondere aandacht voor de laagste pensioenen.

Ook op het vlak van de kinderbijslag wordt de gelijkschakeling van het eerste kind van een zelfstandige voortgezet. Vanaf april 2008 wordt de bijslag met 10 euro verhoogd. De jaarlijkse bijslag voor kinderen van 6 tot 11 jaar en voor die van 12 tot 17 jaar wordt nu aangevuld met een bijslag van 25 euro voor de kinderen van 18 tot 24 jaar. Dit supplement zal geleidelijk stijgen tot 100 euro vanaf 2012. Kinderen van 0 tot 5 jaar zullen op hun beurt een bijslag van 25 euro krijgen vanaf 2009.

De financiële toestand van de RSVZ werd gesaneerd, in het bijzonder dankzij de aanzuivering van de schuld uit het verleden, dankzij de verbetering van de alternatieve financiering, dankzij de maatregelen op het vlak van de strijd tegen sociale fraude en dankzij de betere inning van de sociale bijdragen. Vanaf 2008 zullen volgende elementen een essentiële impact hebben op de begroting van de RSVZ: enerzijds het

II. Exposé par Mme Laruelle, ministre des PME, des Indépendants, de l'Agriculture et de la Politique scientifique

II.1. Le statut social des travailleurs indépendants

Mme Sabine Laruelle, ministre des PME, des Indépendants, de l'Agriculture et de la Politique scientifique, attache une attention particulière au statut social des travailleurs indépendants et, dans ce domaine, l'amélioration des pensions tient une place primordiale.

Après les cinq augmentations déjà réalisées sous la précédente législature, les pensions minimales seront encore majorées de 2 % en juillet 2008, étant entendu que son objectif demeure de réaliser le plus rapidement possible l'égalisation des pensions minimales. Cette augmentation de 2 % s'applique également aux indemnités d'invalidité et d'incapacité ainsi qu'aux indemnités payées aux indépendants en cas de faillite.

Toujours dans le domaine des pensions, d'autres mesures interviendront, à savoir :

- En septembre 2008, une adaptation au bien-être s'appliquera aux pensions qui ont pris cours entre 1988 et 2002;

- L'indépendant qui anticipe sa pension tout en totalisant 43 années de carrière ne sera plus sanctionné par le malus;

- Les limites du travail autorisé seront une nouvelle fois relevées de 25 % pour les pensions de retraite et de 2 % pour les pensions de survie;

- Dès juillet 2008 sera entamée la suppression progressive de la cotisation de solidarité en attachant une attention particulière aux pensions les plus basses.

En matière d'allocations familiales également, elle poursuivra le rattrapage pour le premier enfant d'un indépendant. Dès avril 2008, une augmentation de 10 € interviendra. Le supplément annuel payé aux enfants de 6 à 11 ans et à ceux de 12 à 17 ans est maintenant complété par un supplément de 25 € pour les enfants de 18 à 24 ans. Ce supplément passera progressivement à 100 € à partir de 2012. Les enfants de 0 à 5 ans bénéficieront eux d'un supplément de 25 € à partir de 2009.

La situation financière de l'INASTI a été assainie notamment grâce à l'apurement de la dette du passé, à l'amélioration du financement alternatif et aux dispositions prises en matière de la lutte contre la fraude sociale et de meilleur recouvrement des cotisations sociales. À partir de 2008, les autres éléments qui auront un impact essentiel sur le budget de l'INASTI sont, d'une part, le nouveau système de financement

nieuwe financieringssysteem van de gezondheidszorg, en anderzijds de integratie van de kleine risico's in de verplichte verzekering voor zelfstandigen. De begroting 2008 zou met een batig saldo van zowat 90 miljoen moeten worden afgesloten.

De minister wil ook werk maken van de hervorming van de sociale bijdragen van de zelfstandigen aan de hand van de conclusies die de werkgroep in juli 2007 indiende. In het nieuwe systeem van inning van de sociale bijdragen wordt in het bijzonder aandacht besteed aan de starters die soms moeilijk de sociale bijdragen kunnen betalen. Zij wil ook de periode tussen het inkomstenjaar en het jaar van de inning van de sociale bijdragen kleiner maken.

Mevrouw Laruelle wil ook werken aan een hervorming van de beheerskosten van de socialeverzekeringsfondsen. Momenteel rekenen zij ongeveer 4 tot 5 % kosten aan, maar de kwaliteit van de dienstverlening is niet bij alle fondsen dezelfde. De minister is ervan overtuigd dat de beheerskosten van de socialeverzekeringsfondsen in verhouding moeten staan tot de kwaliteit die ze bieden en dat er een beter toezicht moet zijn op de informatie die zij geven over hun dienstverlening.

Sinds 2006 is het zo dat het boni van het sociaal statuut van zelfstandigen wordt toegewezen aan het Fonds voor de Welvaart der Zelfstandigen. Dat fonds dient om in te spelen op de toekomstige uitdagingen inzake financiering van de uitkeringen van het sociaal statuut van de zelfstandigen. Bij het afsluiten van de rekeningen van 2007 zal het fonds over meer dan 450 miljoen beschikken.

II.2. Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen

Het Agentschap heeft als opdracht toe te zien op de veiligheid van de voedselketen en op de kwaliteit van onze voedingsmiddelen. Zijn hoofdopdracht bestaat erin de activiteiten te reglementeren en de spelers in de voedselketen te controleren. Deze opdracht is van cruciaal belang, zowel voor de volksgezondheid als voor de economie vanwege de potentiële weerslag op onze uitvoer. We mogen tevreden zijn met het professionalisme van het Belgische agentschap, dat zowel op nationaal als internationaal niveau erkend wordt. De doelstelling is duidelijk: het heel hoge niveau van veiligheid van de voedselketen dat we hebben bereikt, moet behouden worden.

In tegenstelling tot onze buurlanden die gemiddeld 80 % van hun officiële vergelijkbare diensten met overheidskredieten financieren, was de financiering van het FAVV tot nu toe voor meer dan 50 % gegarandeerd door belastingen en retributies van spelers binnen de voedselketen. Daardoor was het

des soins de santé et, d'autre part, la mise en œuvre de l'intégration des petits risques dans l'assurance obligatoire des travailleurs indépendants. Le budget 2008 devrait se clôturer avec un boni de l'ordre de 90 millions.

La ministre souhaite également travailler à la réforme des cotisations sociales des indépendants sur base des conclusions du groupe de travail qui ont été remises en juillet 2007. Le nouveau système de perception des cotisations sociales porte des attentions particulières pour les starters, qui ont parfois des difficultés à payer les cotisations sociales. Elle souhaite également réduire l'écart entre l'année du revenu et l'année de perception des cotisations sociales.

Mme Laruelle compte également travailler à une réforme des coûts de gestion des caisses d'assurances sociales. Aujourd'hui, elles prélèvent des coûts d'environ 4 % à 5 %, mais pas toutes les caisses travaillent avec la même qualité de service. La ministre est convaincue que les caisses d'assurances sociales devraient avoir des taux de gestion en proportion avec la qualité du service qu'ils rendent et avec un meilleur contrôle de l'information qu'ils donnent du service qui est rendu.

Depuis 2006, il est prévu que les bonis du statut social des travailleurs indépendants soient affectés au «Fonds pour le Bien-être des Indépendants» qui est destiné à faire face aux défis de l'avenir en ce qui concerne le financement des prestations du statut social des travailleurs indépendants. À la clôture des comptes 2007, c'est plus de 450 millions qui se trouveront dans ce Fonds.

II.2. L'Agence Fédérale pour la Sécurité de la Chaîne Alimentaire

La mission de l'Agence est de veiller à la sécurité de la chaîne alimentaire et à la qualité de nos aliments. Sa principale fonction est de réglementer les activités et de contrôler les opérateurs actifs dans ce domaine. Cette mission est d'une importance cruciale à la fois en termes de santé publique et en termes économique étant donné l'impact potentiel pour nos exportations. On peut se réjouir que le professionnalisme de l'Agence belge est connu tant au niveau national qu'international. Le but est clairement de maintenir le niveau très élevé de sécurité de la chaîne alimentaire que nous avons atteint.

Contrairement aux pays voisins qui financent leurs services officiels comparables par des crédits publics à concurrence de 80 % en moyenne, le financement de l'AFSCA était jusqu'ici assuré pour plus de 50 % par des contributions et rétributions des opérateurs, avec comme résultat, d'une part, un sous-financement de

agentschap onvoldoende gefinancierd en droeg de sector een zware last, met gevolgen voor de concurrentie.

De minister heeft dus voorgesteld dat het FAVV vanaf 2008 een duidelijke verhoging van zijn dotatie zou krijgen, als eerste stap naar een gelijkschakeling ervan met de vergelijkbare officiële diensten in de buurlanden.

Die verhoging van de dotatie moet het het agentschap in de eerste plaats mogelijk maken het chronische tekort weg te werken waarmee het vrijwel sinds zijn oprichting te kampen heeft. Een bedrag van 5 miljoen euro moet dienen om reserves aan te leggen die wettelijk voorgeschreven zijn. Een bedrag van 2 miljoen euro zal in 2008 worden besteed aan de invoering van de vaccinatiecampagne tegen blauwtong. Zo zullen in het bijzonder de kleinste spelers hun basiskosten kunnen dekken. Ten slotte, en dat is in de ogen van de minister zeker niet minder belangrijk, moet de herfinanciering van het agentschap met overheidsgeld geleidelijk aan uitmonden in een verlaging van de kosten voor de spelers, in het bijzonder van de kleinste.

2008 zal het jaar zijn van de concretisering van bepaalde projecten die al ontwikkeld worden of die nog moeten worden opgestart. De minister vermeldt enkele markante voorbeelden :

In de eerste plaats de goedkeuring van sectorguides voor autocontrole. Naast de hulp die ze aan individuele spelers bieden, openen ze de deur voor de certificering van het systeem van autocontrole van een onderneming door een erkende certificeringsinstelling. Deze certificering in 2008 zou de speler de mogelijkheid geven te ontsnappen aan een verdubbeling van zijn jaarlijkse bijdrage aan het FAVV in 2009. De gecertificeerde ondernemingen zijn immers een grotere garantie voor de veiligheid van hun producten en zullen dus minder vaak door het agentschap worden geïnspecteerd. De gids voor autocontrole bij primaire productie zal inderdaad weldra worden goedgekeurd. Dat zal veel landbouwers de mogelijkheid bieden zich ook te laten certificeren en aan de malus te ontsnappen.

Vervolgens zal de dienst interne audit en kwaliteitszorg verdere stappen ondernemen om de ISO 9001-certificering te krijgen voor een deel van de activiteiten van het agentschap. In de context van de duurzame ontwikkeling zal ook de EMAS-registratie worden nagestreefd.

Overigens zal verder worden gewerkt aan de ontwikkeling van de informaticasystemen van het FAVV en meer bepaald aan de gegevensbank van de spelers die in de voedselketen actief zijn. U zult merken dat de informaticabegroting een belangrijk deel van de werkingskosten vormt. Dit moet het het agentschap mogelijk maken niet alleen het financie-

l'Agence et, d'autre part, une charge pour le secteur ayant des répercussions en termes de concurrence.

La ministre a donc proposé que l'Agence reçoive une augmentation significative de sa dotation dès 2008, comme premier pas vers un alignement de celle-ci sur celle des services officiels comparables des pays voisins.

Cette augmentation de la dotation doit permettre en premier lieu à l'Agence de sortir du déficit chronique dans lequel elle se trouvait depuis pratiquement sa mise en place. Ensuite, un montant de 5 millions d'euros doit servir à constituer les réserves qui sont légalement prescrites. Un montant de 2 millions d'euros sera, en 2008, destiné à la mise en place effective de la campagne de vaccination contre la maladie de la langue bleue, en permettant notamment aux plus petits éleveurs de faire face à leurs frais de base. Enfin, mais ce n'est certainement pas le moins important aux yeux de la ministre, le refinancement de l'Agence à partir de fonds publics doit permettre progressivement d'abaisser les charges qui pèsent sur les opérateurs, en particulier les plus petits.

L'année 2008 verra la concrétisation de certains projets en cours de développement ou à initier. La ministre cite quelques exemples marquants.

D'abord, l'approbation de guides sectoriels d'autocontrôle qui, outre l'aide qu'ils apportent aux opérateurs individuels, ouvrent également la porte à la certification du système d'autocontrôle d'une entreprise par un organisme certificateur agréé. Cette certification en 2008 permettra à l'opérateur d'échapper au doublement de sa contribution annuelle à l'AFSCA en 2009. Les entreprises certifiées présentent en effet un plus haut degré de garantie quant à la sécurité de leurs produits et seront donc moins souvent inspectées par l'Agence. Notamment, le guide d'autocontrôle relatif à la production primaire sera bientôt approuvé, ce qui permettra à bon nombre de producteurs agricoles de se faire certifier également et d'échapper au malus.

Ensuite, le service d'audit interne et d'assurance qualité poursuivra ses démarches en vue d'obtenir la certification ISO 9001 pour une partie des activités de l'Agence. Dans le contexte du développement durable, l'enregistrement EMAS sera également visé.

Par ailleurs, le développement des systèmes informatiques de l'AFSCA sera poursuivi et notamment la banque de données unique des opérateurs actifs dans la chaîne alimentaire. Vous noterez que le budget de l'informatique constitue une part importante des frais de fonctionnement. Cela doit permettre à l'Agence d'améliorer non seulement son système de finance-

ringssysteem en de interne werking te verbeteren, maar ook de diensten die het aan de spelers levert.

De minister wijst op de betere relaties met bepaalde spelers, in het bijzonder de kleine ondernemingen. Het FAVV zal een cel oprichten die verantwoordelijk zal zijn voor de vulgarisatie van de regelgeving. De bedoeling daarvan zal zijn om de spelers te helpen groeien naar een betere beheersing van de veiligheid van hun producten.

Tot slot zal het agentschap blijven ijveren voor transparantie bij beslissingen en voor goede communicatie, zowel met de consumenten als met de sectoren.

III. Gedachtewisseling

III.1. Het sociaal statuut van de zelfstandigen

Vragen van de leden

De heer Claes stelt vast dat de beleidsnota heel wat positieve maatregelen bevat, onder meer op het vlak van de gezinsondersteunende maatregelen zoals de kinderbijslag voor het eerste kind en de leeftijdsbijslag. Hij hoopt dat deze maatregelen zo snel mogelijk zullen worden uitgevoerd.

Hij heeft enkele specifieke vragen, onder andere over het vervroegde pensioen van de zelfstandigen, dat steeds als een probleem werd gepercipieerd. Een verlies van 25 % voor een zelfstandige die op 60 jaar met pensioen wenst te gaan weegt immers zwaar door. De minister heeft al maatregelen genomen om dit systeem te versoepelen. Zo merkt de senator dat een zelfstandige die 43 jaar heeft gewerkt, geen verlies meer kan hebben als hij vervroegd op pensioen wenst te gaan. Vorig jaar bedroeg deze grens nog 44 jaar. Wenst de minister hier nog verder in te gaan? Een tweede vraag betreft de categorie van zelfstandigen die ondanks de zware verliezen toch reeds vroeger met pensioen zijn gegaan. Voorziet de minister voor deze personen een mogelijke rechtzetting of verzachting?

Inzake de solidariteitsbijdrage op de pensioenen steunt senator Claes het voornemen de afschaffing prioritair te laten ingaan vanaf 1 juli 2008 voor de laagste pensioenen. Betekent dit echter wel degelijk dat het netto-bedrag uiteindelijk hoger zal uitvallen? Door het feit dat de solidariteitsbijdrage wegvalt krijgt men wel degelijk meer pensioen, maar de fiscalisering op het einde van het jaar zou verantwoordelijk kunnen zijn voor een kleiner netto-resultaat. Hoe wil de minister dit ongewenste effect opvangen?

Inzake de ongelijke behandeling van bezoldigde en zelfstandige werknemers heeft de minister als doel-

ment et de fonctionnement interne, mais aussi les services rendus aux opérateurs.

La ministre cite l'amélioration des relations avec certains opérateurs, spécialement les petites entreprises. L'AFSCA mettra sur pied une cellule chargée de vulgariser les réglementations en vue de les aider à progresser vers une meilleure maîtrise de la sécurité de leurs produits.

Enfin, l'Agence gardera un souci de transparence dans ses décisions et une bonne communication, tant vers les consommateurs que vers les secteurs.

III. Échange de vues

III.1. Le statut social des travailleurs indépendants

Questions des membres

M. Claes constate que la note de politique générale contient beaucoup de mesures positives, notamment dans le domaine des mesures d'aide aux familles telles que les allocations familiales pour le premier enfant et le supplément d'âge. Il espère que ces mesures seront exécutées dans les plus brefs délais.

Il a des questions spécifiques à poser, notamment au sujet de la retraite anticipée des indépendants qui a toujours été perçue comme un problème. Pour l'indépendant qui souhaite partir à la retraite à 60 ans, une perte de revenus de l'ordre de 25 % pèse en effet lourd dans la balance. La ministre a déjà pris des mesures afin d'assouplir ce système. Le sénateur observe ainsi qu'un indépendant qui a travaillé 43 ans et qui souhaite partir à la retraite anticipativement ne subit plus aucune perte de revenus. Cette limite était encore de 44 ans l'année passée. La ministre souhaite-t-elle aller encore plus loin? Une deuxième question concerne la catégorie des indépendants qui ont pris leur retraite anticipée malgré la perte de revenu importante. La ministre prévoit-elle une possibilité de rectification ou d'atténuation du manque à gagner pour ces personnes?

S'agissant de la cotisation de solidarité sur les pensions, le sénateur Claes soutient l'intention d'abroger cette dernière à partir du 1er juillet 2008 pour les pensions les plus basses. Mais cela veut-il dire pour autant que le montant net en main sera plus élevé au bout du compte? L'abrogation de la cotisation de solidarité fait que le montant de la pension est plus élevé. Or, la fiscalisation en fin d'année pourrait aboutir à un résultat net inférieur. Comment la ministre entend-elle compenser cet effet indésirable?

En ce qui concerne l'inégalité de traitement entre travailleurs salariés et travailleurs indépendants, le but

stelling deze verschillen weg te werken. Om deze doelstelling te halen, is overleg nodig met de organisaties. Zijn er al contacten gelegd en is dergelijk overleg al opgestart?

Mevrouw Van Hoof zou graag vernemen hoe de minister van plan is rekening te houden met de vrouwelijke ondernemers, meer bepaald in het kader van de dienstencheques bij zwangerschapsverlof.

Mevrouw Lanjri vraagt of de minister iets kan zeggen in verband met de eenmalige economische migratie. In welke mate houdt de minister rekening met deze actie?

Antwoorden van de minister

Inzake de voorwaarden voor het vervroegd pensioen verduidelijkt de minister dat tot in 2003 een zelfstandige de leeftijd van 65 jaar moest bereikt hebben om geen malus te ondervinden. Indien hij vroeger met pensioen wenste te gaan, koste hem dit een malus van 5 % per jaar, tenzij hij een loopbaan van 45 jaar had opgebouwd. Een persoon die op de leeftijd van 60 jaar met pensioen wou gaan, had dus een malus van 25 %. In 2003 lag het minimumpensioen van een zelfstandige bovendien 300 euro per maand lager dan het minimumpensioen van een werknemer of van een werkloze.

In de afgelopen 4 jaar heeft de minister, samen met de middenstandsorganisaties, een aantal prioriteiten gedefinieerd. Een daarvan betrof de verhoging van de minimumpensioenen. Vandaag bedraagt het minimumpensioen voor een zelfstandige met gezinslast 250 euro per maand meer dan in 2003. Dit is nog steeds 70 euro per maand minder dan wat een werknemer met gezinslast ontvangt. Voor een alleenstaande zelfstandige bedraagt het verschil nog iets meer, namelijk 100 euro per maand. De minister ijvert ervoor dit verschil te overbruggen voor het einde van 2011. De verhoging van het minimumpensioen is niet enkel van toepassing op de zelfstandigen die 45 jaar hebben gewerkt, maar ook op diegenen met een kortere loopbaan.

De aanpassingen aan de kleine risico's, die nu gratis zijn voor de gepensioneerde zelfstandige, betekenen een maandelijks besparing van 80 tot 100 euro voor de zelfstandigen. Ook de zelfstandige die met vervroegd pensioen is gegaan, kan hiervan genieten. De kinderbijslag is ook aangepast waardoor een zelfstandige nu voor het eerste kind 30 euro per maand meer ontvangt.

De prioriteiten voor deze legislatuur zijn: het minimumpensioen van de zelfstandigen op te trekken tot het niveau van het minimumpensioen van de werknemers; de kinderbijslag voor het eerste kind op

de la ministre est d'éliminer ces différences. Mais il faudra organiser une concertation avec les organisations pour atteindre cet objectif. Des contacts ont-ils déjà été pris et cette concertation a-t-elle déjà débuté?

Mme Van Hoof aimerait savoir comment la ministre a l'intention de tenir compte des entrepreneuses, plus particulièrement dans le cadre des titres services en cas de congé de maternité.

Mme Lanjri demande si la ministre peut faire une déclaration au sujet de l'action unique de migration économique. Dans quelle mesure la ministre tient-elle compte de cette action?

Réponses de la ministre

En ce qui concerne les conditions du départ anticipé à la retraite, la ministre précise que, jusqu'en 2003, l'indépendant devait avoir atteint l'âge de 65 ans pour ne pas subir de malus. S'il souhaitait partir à la retraite plus tôt, il était soumis à un malus de 5 % par an, sauf s'il totalisait 45 ans de carrière. Le malus d'une personne qui voulait partir à la retraite à l'âge de 60 ans se chiffrait donc à 25 %. À cela s'ajoute qu'en 2003, la pension minimum d'un indépendant était inférieure de 300 euros par mois à celle d'un salarié ou d'un chômeur.

Au cours des 4 dernières années, la ministre et les organisations des classes moyennes ont défini ensemble un certain nombre de priorités. Une d'entre elles concernait l'augmentation des pensions minimales. Aujourd'hui, la pension minimum d'un indépendant ayant charge de famille a augmenté de 250 euros par mois par rapport à 2003. Cela représente toujours 70 euros de moins par rapport au montant que perçoit un salarié ayant charge de famille. Pour un indépendant isolé, la différence est encore un peu plus importante, à savoir 100 euros par mois. La ministre s'attache à combler cet écart pour la fin 2011. L'augmentation de la pension minimum ne s'applique pas uniquement aux indépendants qui ont travaillé 45 ans, mais aussi à ceux dont la carrière a été plus courte.

L'adaptation aux petits risques, qui sont désormais gratuites pour les indépendants pensionnés, représentent une économie mensuelle de 80 à 100 euros pour les indépendants. L'indépendant qui a pris sa retraite anticipée peut également en profiter. Grâce à l'adaptation des allocations familiales, le travailleur indépendant touche aussi 30 euros de plus par mois pour le premier enfant.

Les priorités pour la législature actuelle sont: l'alignement de la pension minimum des indépendants sur celle des salariés, l'alignement des allocations familiales pour le premier enfant sur celles dont

te trekken tot het bedrag van dat van de werknemers en een verzachting te krijgen van de malus. Een afschaffing van de malus is budgettair niet haalbaar. Het probleem is hier vooral dat Belgen graag vroeg met pensioen gaan, waardoor velen al stoppen met werken rond 56 jaar. Het is nodig mensen te overtuigen langer te blijven werken. Bij de zelfstandigen werkt nog 70 % na de leeftijd van 60 jaar, bij de werknemers is dit slechts 32 %. Een verzachting van de malus mag niet overkomen als een maatregel om vroege pensionering aan te moedigen. Het doel van minister is om in 2011 te bekomen dat een zelfstandige met een loopbaan van 40 jaar, geen malus meer ondervindt.

In 2005 werd reeds een verzachting van de malus ingevoerd. Vroeger was dit 5×5 %, waardoor een 63-jarige een malus van 15 % ondervond. Vanaf 2006 zal deze persoon slechts 12 % malus ondervinden. Het generatiepact bevatte ook een bonus.

Retro-activiteit is echter niet mogelijk wegens onbetaalbaar. Misschien zal er na 2011 iets mogelijk zijn, wanneer de minima gelijk liggen. Momenteel is de prioriteit van de minister echter het halen van eenzelfde minimumbedrag.

Er is eensgezindheid om de solidariteitsbijdrage af te schaffen. Veel van de zelfstandigen hebben slechts een minimumpensioen. De proportionaliteit van een zelfstandigenpensioen is veel lager dan dat van een werknemerspensioen. De afschaffing van de solidariteitsbijdrage heeft dus minder impact voor de zelfstandigen. Wat betreft de fiscale consequentie is zij het helemaal eens met de probleemstelling van senator Claes. De minister van Financiën wenst een echte vermindering te realiseren, en dus ook een vermindering van de fiscaliteit.

Wat betreft de maatregelen inzake het vrij aanvullend pensioen (de «tweede pijler») is er al veel overleg gepleegd en zijn er sinds 2003 al enkele stappen ondernomen, maar nog niet genoeg. Werknemers kunnen tot 80 % van de laatste inkomsten gaan, voor een zelfstandige is dit slechts 8,17 % of 9,07 % als hij inschrijft op het solidariteitssysteem. Er is dus nog een hele weg af te leggen. Zij hoopt dat deze problematiek aan bod zal komen op de pensioenconferentie van dit najaar.

Inzake de dienstencheques voor zwangerschapsverlof, wijst de minister er op dat het zwangerschapsverlof sinds 2003 werd uitgebreid tot 8 weken. Verder worden er kosteloos 105 dienstencheques gegeven aan de betrokken vrouw. Er is echter nog ruimte voor

bénéficient les salariés et une atténuation du malus. Il n'est pas possible d'abroger le malus pour des raisons budgétaires. Le principal problème en l'occurrence est que les Belges aiment prendre leur retraite assez tôt, nombreux étant ceux qui cessent de travailler dès l'âge de 56 ans. Il faut convaincre les gens de continuer à travailler plus longtemps. Au-delà de 60 ans, 70 % des indépendants travaillent encore contre 32 % seulement chez les salariés. Une atténuation du malus ne peut nullement être perçue comme une mesure d'encouragement au départ anticipé à la retraite. Le but de la ministre est d'arriver à ce qu'en 2011, l'indépendant qui totalise 40 ans de carrière ne subisse plus de malus.

Une atténuation du malus avait déjà été instaurée en 2005. Auparavant, le malus était de 5×5 %. L'indépendant qui prenait sa retraite à l'âge de 63 ans était donc soumis à un malus de 15 %. À partir de 2006, son malus ne sera plus que de 12 %. Le pacte de solidarité entre les générations prévoyait aussi un bonus.

Il n'est cependant pas possible d'envisager une quelconque rétroactivité car cela serait impossible à financer. Peut-être sera-t-il possible de faire quelque chose après 2011, lorsque les minima seront identiques. Mais à l'heure actuelle, la priorité de la ministre est d'aboutir au même minimum.

Tout le monde est d'accord pour supprimer la cotisation de solidarité. Beaucoup d'indépendants n'ont que la pension minimale. La proportionnalité de la pension d'indépendant est beaucoup plus faible que celle de la pension de salarié. La suppression de la cotisation de solidarité a donc un impact moindre pour les indépendants. En ce qui concerne la conséquence de cette suppression sur le plan fiscal, l'intervenante est entièrement d'accord avec la manière dont le sénateur Claes a présenté le problème. Le ministre des Finances souhaite appliquer une véritable réduction, ce qui passe donc aussi par une réduction de la fiscalité.

Pour ce qui est des mesures relatives à la pension libre complémentaire (le «deuxième pilier»), une large concertation a déjà été menée et diverses mesures ont été prises depuis 2003, mais elles ne sont pas encore suffisantes. Alors que les salariés peuvent aller jusqu'à 80 % de leurs derniers revenus, les indépendants n'arrivent qu'à 8,17 % ou 9,07 % pour ceux qui ont souscrit au système de solidarité. Il reste donc encore un long chemin à parcourir. Elle espère que cette problématique sera abordée lors de la conférence sur les pensions qui aura lieu cet automne.

En ce qui concerne les titres-services offerts dans le cadre d'un congé de maternité, la ministre indique que la durée du congé de maternité a été portée à 8 semaines depuis 2003. 150 titres-services sont également offerts gratuitement à l'intéressée. Pourtant,

voortgang. Dit zou bijvoorbeeld kunnen door meer flexibiliteit te voorzien in het zwangerschapsverlof omdat veel vrouwelijke ondernemers het zich niet kunnen veroorloven 8 weken na mekaar afwezig te zijn. Waarom niet bepalen dat bijvoorbeeld 3 weken verlof aaneensluitend moeten worden genomen, en dat de 5 overige weken gespreid kunnen worden opgenomen? Een reflexie hierover is zeker welkom. Ook het systeem van « vliegend ondernemerschap » past in dit concept, voor vrouwen die zich verplicht zien langer dan 8 weken thuis te blijven. Dit bestaat reeds in de landbouwsector.

Minister Laruelle wenst ook het systeem voor de aanvraag van de kosteloze dienstencheques te verbeteren, die momenteel moeten worden aangevraagd binnen zes weken na de bevalling. Deze termijn is te kort en moet dus worden aangepast.

Het adoptieverlof voor zelfstandigen dient ook te worden aangepast. In 2003 had een zelfstandige man of vrouw geen recht op adoptieverlof, vandaag hebben ze recht op 4 weken.

Meer in het algemeen moet er bijzondere aandacht worden besteed aan maatregelen ter verbetering van het evenwicht tussen privé-arbeid. Vooral als een kind ziek is kan dit problemen opleveren. De minister overweegt daarom het invoeren van een zorgverlof voor zieke familieleden.

Inzake economische migratie is minister Laruelle enkel zijdelings bevoegd, namelijk voor zover migranten zich willen vestigen als zelfstandigen. Zij is niet rechtstreeks betrokken bij het opstellen van de eigenlijk circulaire inzake de eenmalige actie economische migratie. Zij heeft haar administratie wel gevraagd een systeem te ontwikkelen dat in overeenstemming is met het aantal te verwachten aanvragen door de economische migratie.

Er zal bijzondere aandacht moeten worden geschonken aan het feit of de voorgestelde projecten wel realiseerbaar zullen zijn. Er moeten dus voldoende personeelsleden beschikbaar zijn voor een analyse van de projecten. Ook moet er worden nagekeken of de indiener zelf over de nodige kwalificaties beschikt. In ons land kan men zich enkel vestigen als loodgieter, schilder of garagist indien men over de nodige diploma's beschikt. Uiteraard zal deze voorwaarde ook gelden voor migranten die zich in dergelijk beroep willen vestigen. Voor beschermde beroepen zoals bijvoorbeeld architect moet men bovendien gedurende het uitoefenen van het beroep ook een deontologische code respecteren. Ook dit geldt voor iedereen die zich in België in dergelijk beroep wil vestigen.

ce système est encore perfectible. Par exemple, on pourrait rendre le congé de maternité plus flexible, compte tenu du fait que beaucoup de femmes entrepreneurs ne peuvent pas se permettre d'être absentes de leur travail pendant huit semaines de suite. Pourquoi ne pas prévoir que 3 semaines de congé, par exemple, doivent être prises consécutivement et que les 5 semaines restantes peuvent être réparties dans le temps? Il serait bon de réfléchir à la question. Le système d'« entreprise volante » pourrait également être appliqué dans ce contexte, pour les femmes qui sont contraintes de rester chez elles pendant plus de 8 semaines. Un système de ce type existe déjà dans le secteur agricole.

La ministre Laruelle souhaite également améliorer le système de demande des titres-services gratuits qui doivent actuellement être demandés dans les six semaines qui suivent l'accouchement. Ce délai est trop court et doit donc être adapté.

Il y a lieu également d'adapter le congé d'adoption pour les indépendants. En 2003, le travailleur indépendant, homme ou femme, n'avait pas droit au congé d'adoption. Aujourd'hui, l'indépendant a droit à 4 semaines de congé.

D'une manière plus générale, il convient de réfléchir en particulier à des mesures permettant d'améliorer l'équilibre entre vie professionnelle et vie privée. C'est surtout en cas de maladie d'un enfant que des problèmes se posent à ce niveau. Aussi la ministre envisage-t-elle d'introduire un congé d'assistance pour soigner des membres de la famille malades.

En matière de migration économique, la ministre n'exerce qu'une compétence indirecte, uniquement pour les migrants qui veulent s'établir comme indépendants. Elle ne participe pas directement à l'élaboration de la circulaire proprement dite relative à l'action unique de migration économique. Elle a toutefois demandé à son administration de développer un système qui corresponde au nombre prévisible de demandes liées à la migration économique.

On accordera une attention particulière à la faisabilité des projets proposés. Il faut donc prévoir un nombre suffisant de membres du personnel chargés d'analyser les projets. Il s'agit également de vérifier si le demandeur possède les qualifications requises. En Belgique, seuls les détenteurs des diplômes requis peuvent s'établir comme plombier, peintre ou garagiste. Il va de soi que cette condition s'appliquera aussi aux migrants qui souhaitent s'établir dans des professions de ce type. De plus, l'exercice de professions protégées comme celle d'architecte est soumis au respect d'un code de déontologie. Cette exigence s'applique également à toute personne désireuse de s'établir en Belgique pour exercer une de ces professions.

III.2. Het Federaal Agentschap voor de Voedselveiligheid

Vragen van de leden

Het Federaal Agentschap voor de Voedselveiligheid (FAVV) wil met het toekennen van een « smiley », de consument aantonen dat de eigenaar van de zaak de wetgeving voor voedselveiligheid goed naleeft. De eerste sector waarop dit zal worden toegepast vanaf 1 januari 2008, is de horeca. De heer Claes wil graag weten of dit systeem zal worden uitgebreid naar de sectoren van bijvoorbeeld grootkeukens en catering-bedrijven.

De heer Elsen heeft een vraag over de residuen van pesticiden in voedingswaren. Kan de minister een idee geven van de omvang van dit probleem? Wat wordt er in het werk gesteld om het risico te bepreken, ook op het gebied van sensibilisering en communicatie? Hij zou ook meer informatie krijgen over het federaal programma voor pesticidenreductie. Waar bevindt België zich momenteel ten opzichte van het beoogde doel van dit programma?

Er wordt al een hele tijd veel gepraat over genetisch gemodificeerde organismen (GGO's). Het blijft een voorwerp van discussie, waarbij wij ons verplicht moeten voelen zeer behoedzaam te handelen. Volgens de minister wordt er momenteel een enquête gehouden in België. Wanneer zouden de resultaten daarvan beschikbaar zijn?

Senator Elsen zou ook graag de aandacht van de minister vestigen op de bijzondere problematiek van de kleine producenten en de personen die streekgebonden producten maken.

Alhoewel het niet helemaal de bevoegdheid van minister Laruelle betreft, zou hij ten slotte even willen ingaan op de vraag hoe de minister het belang van voedselveiligheid hoopt te benadrukken in de opleidingen voor beroepen die zich richten tot keukens en horeca.

Antwoorden van de minister

Wat betreft het « smiley » systeem is het zeker nodig een evaluatie te maken. Het idee is goed, maar is nog niet bekend genoeg bij het grote publiek. Uit de evaluatie kan blijken of het systeem al dan niet pertinent is. Een specifieke analyse voor de horeca is zeker aangewezen, net zoals een evaluatie in een breder kader, voor een groter deel van de sector.

Uit herhaalde analyses van het FAVV blijkt dat België zich quasi altijd onder de Europese normen voor de aanwezigheid van residuen van pesticiden in

III.2. L'Agence fédérale pour la sécurité de la chaîne alimentaire

Questions des membres

Le « smiley » qui est décerné par l'Agence fédérale pour la sécurité de la chaîne alimentaire (AFSCA) indique au consommateur que le propriétaire de l'entreprise respecte la législation relative à la sécurité alimentaire. Ce label sera d'abord introduit dans le secteur horeca où il fera son apparition à partir du 1er janvier 2008. M. Claes demande si ce système sera étendu par exemple aux secteurs des cuisines de collectivité et des entreprises de catering.

M. Elsen a une question au sujet des résidus de pesticides dans les denrées alimentaires. La ministre peut-elle donner une idée de l'ampleur de ce problème? Que met-on en œuvre pour limiter les risques et que fait-on au niveau de la sensibilisation et de la communication? Il voudrait également en savoir plus sur le programme fédéral de réduction des pesticides. Où en est actuellement la Belgique par rapport à l'objectif de ce programme?

Depuis tout un temps, on parle beaucoup des organismes génétiquement modifiés (OGM). Ils demeurent un sujet de discussion que nous nous devons de traiter avec la plus grande prudence. D'après la ministre, une enquête est actuellement en cours en Belgique. Quand ses résultats seront-ils disponibles?

Le sénateur Elsen souhaite aussi attirer l'attention de la ministre sur la problématique particulière des petits producteurs et des personnes qui produisent des produits de terroir.

Bien que cette question ne relève pas entièrement de la compétence de la ministre Laruelle, il voudrait, pour conclure, aborder brièvement la question de savoir comment la ministre compte mettre l'accent sur l'importance de la sécurité alimentaire dans les formations professionnelles pour les métiers de la cuisine et de l'horeca.

Réponses de la ministre

En ce qui concerne le système du « smiley », une évaluation est certainement nécessaire. L'idée est bonne, mais elle ne bénéficie pas encore d'une notoriété suffisante auprès du grand public. L'évaluation montrera si le système est pertinent ou non. Une analyse spécifique pour l'horeca est certainement indiquée, de même qu'une évaluation dans un cadre plus large, pour une plus grande partie du secteur.

Plusieurs analyses de l'AFSCA montrent que la Belgique se trouve quasiment toujours en dessous des normes européennes relatives à la présence de résidus

voedingswaren bevindt. Een overschrijding van de norm is trouwens niet steeds aan de Belgische landbouw te wijten, vermits het soms gaat om geïmporteerde producten. De minister benadrukt dat de landbouwsector enorme inspanningen geleverd heeft op dit gebied. Alhoewel de minister nog niet beschikt over de meest recente cijfers, is zij er van overtuigd dat het privé-gebruik van pesticiden in niet geringe mate bijdraagt tot het probleem. Privé-gebruikers van pesticiden hebben nogal snel de neiging de dosis op te drijven omdat zij er van uitgaan dat hun groenten dan beter beschermd zijn.

De problematiek van de GGO's is zeer gevoelig, en jammer genoeg blijken ideologische overwegingen vaak belangrijker dan wetenschappelijke. De minister stelt voor in eerste instantie het advies van het bioveiligheidscomité af te wachten. Zelf is zij voorstander om de situatie voor elk GGO apart te beoordelen. Zo kan een hybride maïs zich niet voortplanten en zijn er ook geen verwante planten in de natuur die door de hybride maïs kunnen worden besmet. De situatie is echter helemaal anders voor het koolzaad. Niet enkel zijn er verwante planten in de natuur, maar bovendien is het zaad van deze plant zo fijn dat het door de wind kilometers weg kan worden geblazen. Zij wil zich echter in de eerste plaats baseren op wetenschap, en niet op ideologie.

De rapporteur,
Marc ELSEN.

De voorzitter,
Nahima LANJRI.

de pesticides dans les denrées alimentaires. Un dépassement de la norme n'est d'ailleurs pas toujours imputable à l'agriculture belge, puisqu'il s'agit parfois de produits importés. La ministre souligne que le secteur agricole a fait des efforts énormes dans ce domaine. Bien qu'elle ne dispose pas encore des chiffres les plus récents, elle est convaincue que l'usage privé de pesticides contribue au problème dans une proportion non négligeable. Les particuliers qui utilisent des pesticides ont souvent tendance à dépasser la dose conseillée, pensant que leurs légumes sont ainsi mieux protégés.

La problématique des OGM est très délicate et il faut malheureusement constater que les considérations idéologiques prennent souvent le pas sur les considérations scientifiques. La ministre propose tout d'abord d'attendre l'avis du comité de biosécurité. Personnellement, elle prône d'apprécier la situation au cas par cas, pour chaque OGM séparément. Un maïs hybride, par exemple, ne présente aucun risque de propagation ni aucun risque de contamination pour une quelconque plante apparentée qui existerait dans la nature. La situation est tout autre pour le colza. Outre le fait qu'il existe des plantes apparentées dans la nature, les semences de colza sont si fines que le vent peut les emporter à des kilomètres. Elle préfère néanmoins se baser sur la science, et pas sur l'idéologie.

Le rapporteur,
Marc ELSEN.

La présidente,
Nahima LANJRI.